

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿وَسَارِعُوا إِلَى مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ﴾

گەشتیک بە نیو خوشی و شادییه کانی

به ههشت

له بئاو کراوه کانی

دار ابن خزیمة

وهه گێرانی

باوکی فیردهوس - سلیمانی

له بئاو کراوه کانی

مالپهري به ههشت

www.ba8.org

islam_kurd_ba8@yahoo.com

07701517378

عیراقه - کوردستان - کهلار

هه مېشه له گه لمان بن بو به ره مې نو

کتیبي ژماره ﴿١٠٥﴾

سوپاس و ستایش بۆ ئو خواجهی که پیزی ناوه له دۆستهکانی خۆی به بههشته پر خوشیه نهبراو کهی وه پشتویهتی بهسهریاندای له بههشتدا بینینی زاتی خۆی و وه دروودو صلاوات بۆسهر پیغمبهر (ﷺ) پری نیشاندهره کهی وه له سهر هه موو شوینکه وتوانی .

براو خوشکی موسلمانم ، دیاره ئاشکرایه که مرۆف هه میشه به دواى بهخته وه ریدا ده گهریت شه و له دواى پۆژ وه هیچ ده رگایه که نیه که بۆنی ژیانیکی بهخته وه ری لی وه هاتبیت مرۆف له وه ده رگایه ی نه دای بیت .

براو خوشکی موسلمانم :- ئه وه ش دنیا به ئازارو نارپه هه تی یه کانیه وه هه موو بونه وه رانی ئه م دنیا به وه گۆرپانکارینه دای ده پۆن به شیرینی و تالیه وه ، به لام پیم بلی برا که م ، ئایا که س ته نها خوشیه کانی چه شتوه بی نارپه هه تی و ئازاره کانی !

ئایا که س ئه وه نده به خته وه ر بووه له هه موو پویه که وه تا خه لک به هه میشه ی بلین ئه وه به خته وه رترین که س بووه !

موسلمانى به پیز :- چه ند ئه و دنیا به بی بایه خه و چه ند بی وه فاو غه داره ، که بتخاته پیکه نین دلنیا به ئه شتخاته گریان ، وه ئه گهر خوشیه کانی به خشیته بی گومان به وه ری ده گریتته وه ، له زه ت و خوشیه کانی ئه دات به و که سه ی که پا و که رو ویله به دوایدا زۆر جار که پی ی ئه گات و له زه تی باشی لی وه رده گریت ، ئه م که سه خۆی به خۆی ده لیت من ئه و به خته وه رهم که ئیترا ناخۆشی و نارپه هه تی نابینم ! به لام زۆر جار ئه بینین که خوشی ده بیت به ناخۆشی ، بوون ده بیت به نه بوون پیکه نین ده بیت به گریان .

برای شیرینم :- ئه وه دنیا به ئه گهر بۆ که س ببوايه ، ئه وه چاکترین که س که سه ره وه ری مرۆفه کانه . خوشه ویست و به پیزترین دروستکراوی خواجه گهره ده بوو که پیغمبهره (ﷺ) . ئه و له دنیا ده رچوو که زۆر جار تیر نه ده بوو له نانی جۆ له دنیا ده رچوو هیچ سه ره وت و مالیکی کۆنه کردبۆوه .

برای خۆم :- ئایا بیرت له جۆره ژیانیک نه کردۆته وه که ته نها خوشی بیت دوور له هه موو نارپه هه تیه که ! یان ژیانیک که فرمیست پرشتن و گریانی تیا نه بیت وه ژیانیک که برسیته و نه خوشی و خه فه تی لی به دوور بیت ! ژیانیک که به هیچ شیوه یه که مردنی تیا نه بیت ، نه مردنی لاشه و نه مردنی پۆح !

ئه م ژیا نه زۆر له زیندوه کانی پیش ئیمه هه ولیان بۆ داوه ئه وانه ی که دلایان زیندوو بووه ! ئه وه ش ئه و ژیا نه هه میشه یه له شوینی ئارامدا و جیگه هه وانه وه ی چاکه کارانه ژیانیک که نارپه هه تی له بیر خاوه نه که ی ده باته وه ! ژیانیک به مانای هه موو خوشیه ک .

ئایا ئه زانی ئه و ژیا نه ی که ته نها خوشی تیا بالآ ده سته به بی هیچ ئازار و نارپه هه تی و تالی یه که کامه یه و له کوپیه ؟

﴿جَنَّاتٌ عِدْنَ يَدْخُلُونَهَا يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ * وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنَّا الْحَزْنَ إِنَّ رَبَّنَا لَغَفُورٌ شَكُورٌ﴾ فاطر (۳۳-۳۴) به لی ئه و ژیا نه ناوی { به هه شته } ناوی { دار النعیم } ه واته شوینی هه موو نیعمه تیکی خوشی ناوی شوینی دل خوشیه (دار السورور) .

پیغمبهرمان (ﷺ) له باسکردنیدا ده فه رمویت : (من يدخلها ينعم لا يأس، ويخلد لا يموت، ولا تبلى ثيابهم ولا يفنى شباهم) رواه الترمذي وأحمد، تخریج المشكاة: ۵۶۳ . ((هه رچ که سیك بجیتته ناوی هه میشه له نیعمه تتدا ده بیت به بی ته واو بوون ، وه له ژیا ندا ده بیت به بی مردن . وه جل و به رگیان کۆن نابیت و هه میشه گه نج ده بن به بی پیر بوون . موسلمانى خوش ویست ، به چی پیناسه یه که بۆت پیناسه بکه م یان له کوپیه ده ست پی بکه م ؟ له کاتی که ئه و خوشی و به خته وه ریه که که خاوه ن هه موو خوشیه کان خۆی پارازندویه تیه وه . وه هه رچ باسیکت بۆ باس بکه م ته نها

که مم بؤ باس کردوی ،ئه ی نهت بیستوو چۆن خوای گه وره باسی ئه و به هه شته ی خو ی ده کات هه ر وه ک پیغه مبه ری خوا (ﷺ) ده فهرمویت : که خوای گه وره فهرمویه تی : (أعددت لعبادي الصالحين ما لا عين رأت ! ولا أذن سمعت ! ولا خطر على قلب بشر !) . فاقروا إن شئتم ﴿ فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّا أُخْفِيَ لَهُم مِّن قُرَّةِ أَعْيُنٍ ﴾ السجدة: ۱۷ - رواه البخاري ومسلم

واته : بؤ به نده چاکه کانم ئاماده م کردوو که هیچ چاوێک نه یبینوه وه هیچ گوێ یه ک نه یبیسستوو وه به دلی هیچ که سیکدا نه هاتوو . جائه گه ر ویستتان ئه و ئایه ته بخوینه وه .. ﴿ فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّا أُخْفِيَ لَهُم مِّن قُرَّةِ أَعْيُنٍ ﴾ السجدة: ۱۷ - رواه البخاري ومسلم .

خوشکی به ریزم : به راستی جی ی خو یه تی که سه رمان بسورمیت له و هه موو به خشینه که خوای گه وره ئاماده ی کردوه بؤ دۆستانی خو ی ئه وانه ی که له دنیادا گوێرایه لی فهرمانه کانیان کردوه وه ک پیغه مبه رمان (ﷺ) ده فهرمویت : " موضع سوط في الجنة خير من الدنيا وما فيها " رواه البخاري ومسلم .

واته شوینی یه ک قامچی له به هه شته خیر تر و چاکتره له دونیا و ئه وه شی که تیدا یه .
برای موسلمانم : ئه و به هه شته به راستی کالایه کی گران به هایه ! . ئه و به هه شته یه که ده بیّت به ده ست به یتریت وه سه رکه وتنی یه کجاریه ! . ئه وه به هه شته که پیاو چاکان پیش ئه وه ی بمرن هه ولی زۆریان داوه که نرخه که ی بده ن و بؤ پۆژی گه یشتنیان به به هه شته کردوه ی جوانیان بؤ ئاماده کردوه .

پیغه مبه رمان (ﷺ) ده فهرمویت : " من خاف أدلج ومن أدلج بلغ المنزل ألا إن سلعة الله غالية إلا إن سلعة الله الجنة " رواه الترمذي، السلسلة الصحيحة: ۲۳۳۵ . واته : هه رچ که س بترسیت : زو ئه که ویته پڕی وه هه رکه س زو و بکه ویته پڕی ده گاته شوینی خو ی ، به راستی کالای خوای گه وره زۆر گران به هایه که ئه و کالایه ش به هه شته .

خوشکی به ریزم : ئه و به هه شته به ده ست هینانی گرانه ، چونکه ده وری گیراوه به ئازار و ناپه حه تی وه ک مرواری ناو ئاو وایه که دوا ی ناپه حه تی مه له کردن وه نقوم بوون له به حردا به ده ست دیت ، پیغه مبه رمان (ﷺ) ده فهرمویت : " حفت الجنة بالمكاره وحفت النار بالشهوات " رواه البخاري ومسلم .

واته چوار ده وری به هه شته دراوه به ناپه حه تیه کان وه چوار ده وری دۆزه خ دراوه به ئاره زوو ه کان .
برای به ریزم : به هه شته ئه و شوینه یه که پیاو چاکان هه ولیکی زۆریان بؤ داوه ، وه ئه وانه ی که پیش برکی ی خیریان هه بووه پیش برکی یه کی زۆریان بؤ کردوو ، وه هه ر بؤ به هه شته خه لک له بازاردا بوون بۆی ، هه یان بوه براوه بوو ، وه هه یان بوو دۆراندویه تی ، وه با بؤ ئه وه هه موومان کار بکه ین .

خوشک و برای به ریزم : - به شیوه یه ک به هه شته خو ی پازاندۆته وه بؤ ئه وانه ی که ده چنه ناوی که هیچ شتیکی تر ئاو و پازاوه نه بووه و نابیت . وه به شیوه یه ک خو ی جوان کردوو ، که جوانترین شوین بیت له چاو شوینه جوانه کاند .

برای موسلمانم : - ئه وه به هه شته شوینی ئه ولیاو دۆستانی خوای گه وره یه ، وه نیشتمانی له خواتر سه کان ، وه شوینی هه وانه وه ی به خته وه ره کانه ، وه هه ر که سیک بجیته ناوی به راستی به خته وه رترین که سه کانه .

وه جی ی خو یه تی که نازناوی به خته وه رترین که سی لی بریت . چۆن وانیه ! که ئه و به خته وه ریه ی ناو به هه شته پاشای هه موو پاشاکان دروستی کردوو ، که خو ی خاوه نی هه موو به خشیشیکه . وه هه موو به خته وه ریه کیش هه ر لای ئه وه .

خوشکی ئیماندارم : ئایا پیت خوښه ئه و مالته بۆ باس بکه م ! ئه و مال و شوینه بئ وینه هیه ؟ ده پارهسته و گوئ بگره له م باس کردنه سهر سورپهینه ره ! پرسیار کرا له پیغه مبه ر (ﷺ) له دیواره کانی به هشت ئه ویش : لبنة من فضة ولبنة من ذهب ! و ملاطها (المادة بين اللبتين) المسك الأدفر ! و حباؤها اللؤلؤ والياقوت ! و تربتها الزعفران ! من يدخلها ينعم لا يبأس ! و یخلد لا یموت ! ولا تبلى ثیابهم ! ولا یفنى شبابهم ! رواه الترمذی وأحمد، تخريج المشكاة: ٥٦٣٠

واته : خشتیکى له زیوه ، وه خشتیکى له ئالتون ! وه ئه و شته شى که له بهینى ئه م دوو خشته دا هیه میسکیکى زۆر بۆن خوښه وه زینخ و چه ویشى لؤلؤ و یاقوته ! وه خۆله که شى زه عفرانه ! هه ر که سیك بچیته ناوی هه ر له نازو نیعمه تدا ئه بیته به بئ هیچ ناره حه تیه ک ! وه به هه تا هه تای ئه ژى و هه رگیز نامرئ ! وه پاشه پوشتیان نابیت ، وه هه میشه گه نچ ده بن و هه رگیز پیر نابن !

برای به ریزم : هه ر که سیك که ئه چیته مالیکه وه ئه بیته له ده رگاوه بچیته ژووره وه ، ئایا ئه بیته ده رگای به هشت چۆن بیت ؟

خوشکی به ریزم : پیغه مبه رمان (ﷺ) پئ ی پاگه یان دین که به هشت هشت ده رگای هیه ده رگایه کى هیه پئ ی ده و تریت (**ده رگای ره یان**) له و ده رگایه وه پۆژوو نان لئ ده چنه ژووره وه ! رواه البخاری و مسلم .

ئای له و به خته وه ری پۆژوو گران که له و ده رگایه وه ده چنه ژووره وه که دواى ئه وان داده خریت ئیتر که س بۆى نیه بچیته ژووره وه ! ئای له و کاته ئه بیته چه ند خوښ بیت و له و سه رکه وتن و دلخوښیه ئه بیته به چى شیوازیک بیت . پیغه مبه ر (ﷺ) ده فه رمویت : " من أنفق زوجین فی سبیل الله تُودی فی الجنة : یا عبدالله هذا خیر ، فمن کان من أهل الصلاة دُعي من باب الصلاة ، ومن کان من أهل الجهاد دُعي من باب الجهاد ، ومن کان من أهل الصدقة دُعي من باب الصدقة ، ومن کان من أهل الصیام دُعي من باب الریان قال أبو بکر الصديق : یا رسول الله ما علی أحد یُدعی من تلك الأبواب من ضرورة ! فهل یُدعی أحد من تلك الأبواب كلها ؟ قال رسول الله (ﷺ) : نعم وأرجو أن تكون منهم " رواه البخاری و مسلم .

واته : هه ر که سیك دوو خیزان به خیو بکات له به ر خاتری خواى گه وه بانگ ده کرى له به هشتدا پئ ی ده و ترئ ئه ی به نده ی خوا ، وه هه رکه سیك له نوێژ خوینان بیت ئه و له **ده رگای نوێژ** خوینان بانگ ده کرى ، هه ر که سیك له پیزی موجهیدان بیت له **ده رگای جهاده وه** بانگ ده کرى ، وه هه رکه سیك له پیزی خیرکه ران بیت ئه و له **ده رگای خیر** که رانه وه بانگ ده کرى ، وه ئه گه ر له پۆژوو گران بیت ئه و له ده رگای (**ره یان**) وه بانگ ده کرى . له و کاته دا ئه بوبه کرى صدیق (په زای خواى لیبیت) فه رمووی ئه ی پیغه مبه ری خوا (ﷺ) هه مو ئه وانه ی که له و ده رگایانه وه بانگ ده کرىت هه ر یه که وه ده رگایه کى تاییهت بۆ کرده وه یه کى ، ئایا که س هیه له هه مو ده رگا کانه وه بانگ بکرىت ؟ پیغه مبه ر (ﷺ) فه رمووی : به لئ داوام وایه که تۆ یه کیک بیت له وانه . رواه البخاری و مسلم .

برای خوښه و بیستم : ئه وه ته نها چوار ده رگای به هشت بوو ، پێشم وانیه حه ز نه کهیت چوار ده رگا که ی تر چین ؟ له و ده رگایانه ، ده رگای حه ج ، وه ده رگای ئه وانه که له به ر خاتری خواى گه وه ر پقی خویان پاگرتوو له خه لکی بوورا و وه ده رگای ئه وانه ی که به ته وای پشتیان به خواى گه وه ر به ستوه ، که ئه وانه ی له و ده رگایه وه ئه چنه ژووره وه هیه حسابیک وه هیه سزایه کیان نیه ! وه له وانیش ده رگای زکرو زانیاریه _ فتح الباری : ٣٤٧ به ده ستکاریه وه .

خوشکی ئازیز : ئەو دەرگایانەبوو کە بەختەوهران لی دەچنە ژوورەو ، دەی با بپرسین ئیمە ئەو پۆژە لەوانە دەبین ،ئایا لەو کۆمەلە دەبیت کە لەو دەرگایانەو بە بانگ دەکریین بۆ ناو بە ههشت ، یان بە پیچەوانەو خوا بەنامان بدات .

ئای لەو چیژو خۆشیە ی کە چاکەکاران لە کردەو چاکەکانیان لە دنیا دا بینیان ، وە لە خۆش یە کە لە بەههشتدا لە قیامەتدا ئە ی بینن ! ئەو تەنەها خواپەرستی پاستەقینە یە برای من ئەو ئەو کردەوانە یە کە خوای گەورە دەفەر مویت : ﴿الْمَالُ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ أَمَلًا﴾ الکەف - ٤٦ - واتە : سەرۆت و کۆرپو مائی دنیا تەنەها جوانکاری دنیا یە وە نایبێتەو ، وە ئەو کردەو چاکانە ی کە بۆ خوای گەورە کران ئەوانە لای خوای گەورە جی ی پاداشتە جی ی ئومیدە .

براکەم : ئەوانە دەرگای بەههشت بوو خوای گەورە من و تۆش بگێریت لەوانە ی کە لەو دەرگایانەو دەچنە ژوورەو بە خۆشی مەتا مەتای ، ئەو پۆژە ی کە پووی چاکەکارانی تیدا سپی دەبیتەو

خوشکە کەم : پیرۆزبایی و خۆشی بۆ ئەو پووی سپی یانە ی کە دەبریت بۆ ناو بەههشت و مەلایکەتانی خوای گەورە پیشوازیان لی دەکەن و دەلێن : ﴿سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طَبْتُمْ فَادْخُلُوهَا خَالِدِينَ﴾ سورة الزمر (٧٣) **برام کە** چوونە ناو بەههشتەو ئیتر ئەو پەیمانە پاستیە دیتە دی کە دەفەر مویت ﴿وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِّنْ غِلٍّ إِخْوَانًا عَلَىٰ سُرُرٍ مُّتَقَابِلِينَ﴾ الحجر - ٤٧ - .

واتە : هەرچی کینەو پقی کە هەبیت لە دلیاندا دەری دەهینن وە هیچ دووبەرەکی کە لە نێوانیاندا نامینیت وەکو دوو برای خۆشەویست لەسەر قەرەوێلەن بەرامبەر یە کتری .

هەر وەها **إبن عباس (رضی اللہ عنہ)** دەفەر مویت : (أول ما يدخل أهل الجنة الجنة تعرض لهم عینان فی شربون من إحدى العینین فیذهب الله تعالى ما فی قلوبهم من غل ! ثم يدخلون العین الأخری فیغتسلون فیها فتشرق ألوانهم ، وتصفؤ وجوههم ، وتجرى عليهم نضرة النعیم) واتە یە کەم شتی کە ئەو موسلمانانە ی ناو بەههشت لە بەههشتدا پی ی دەگەن دوو کانیاوی ناو بەههشت کە لە یەکی کە لەو کانیاوانە دەخۆنەو هەرچی پق و حەسودی و کینە کە لە دلیاندا هەبیت هەمووی دەشواتەو نایهیلێت ، ئەنجا ئەچنە ناو کانیکە ی ترەو و خویان دەشۆن تیا دا بەو خۆشۆردنە هەموویان پوویان گەش و پوونا کە دەبیت وە ئەگەن بە نیعمەتەکانی تری ناو بەههشت .

برای بەرپۆرم : ئینجا کە بریار درا لەلایەن خوای گەورەو کە کێ شایستە ی بەههشتە دەچنە ناو بەههشتەو ، لەم کاتەدا بانگ دەری کە بانگ دەکات و دەلێت : ئە ی کەسانی ناو بەههشت ئیتر هەمیشە لەش ساغ دەبن و هەرگیز ناخۆشی نابینن ، وە هەمیشە زیندو دەبن وە هەرگیز مردن نابینەو ، وە هەمیشە هەر گەنج دەبن و وە هەرگیز پیر نابن ، وە هەمیشە لە خۆشی و نیعمەتدا دەبن وە هەرگیز ناخۆشی نابینەو ! رواه مسلم .

خوشکی ئیماندارم : بەپاستی جی ی خۆیەتی کە پابووستین لەسەر ئەو هەموو خۆشیانە ی کە پێناسەکردن چۆتە دەرەو کە بۆ ئەو کەسە بەختەوهرانە ی ناو بەههشت هە یە وە ک خوای بالا دەست دەفەر مویت : ﴿فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَّاضِيَةٍ (٢١) فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ (٢٢) قُطُوفُهَا دَانِيَةٌ (٢٣) كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا أَسْلَفْتُمْ فِي الْأَيَّامِ الْخَالِيَةِ﴾ . الحاقە : ٢١-٢٤ واتە : (ئەوانە لە ژیا نیکی ژۆر خۆشدا دەبن (٢١) کە بەههشتیکی بەرزە (٢٢) کە لەو بەههشتەدا بەری درەختەکان شۆر بونەتەو بۆ ئاسانی خواردنیان (٢٣)) . دەر بارە ی ئەم ئایەتە : ﴿قُطُوفُهَا دَانِيَةٌ﴾ **قتادة** - پەحمەتی خوای لیبت - دەفەر مویت : نە دەستیان نا پەحەت دەبیت لەو ی ئەو بەری درەختە بەرزو دور بیت یان دپکاوی بیت ،

ههروهه ئایه ته که دهفهرمویت : ﴿كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا أَسْلَفْتُمْ فِي الْأَيَّامِ الْخَالِيَةِ﴾ ، واته بیخۆن و بخۆنه وه له وه موو نیعمه تانه ی ناو به ههشت له ئه نجامی ئه و کرده وه چاک و جوانانه ی که له پێش خۆتان خستبوو پێش ئه وه ی دنیا به جی بهیڵن !

ههروهه دهفهرمویت ﴿وَذَلَّلْتُ قُطُوفَهَا تَذْلِيلًا﴾ سورة الإنسان ١٤ . **مجاهد** (په حمه تی خوای لیبت) دهفهرمویت : واته بهری درهخته کان شوپ ده بیته وه بۆ ئه وه ی هیچ نا په حه تیه کی که میشی تیدا نه بیّت . چۆن بیان ه ویت ئاوا ده توانن بیخۆن ، ئه گه ره هه ستانه سه ره پێ ئه وه نده به رز ده بیته وه که له به ره ده ستیا نا بیّت ، وه ئه گه ره به پاکشانه وه بن ئه وا بۆیان شوپ ده بیته وه زیاتر بۆ به ره ده ستیا ن .

براکه م : یه کیکی تر له و نیعمه ته گه ورا نه ئه وه یه که له به هه شتدا ئیتر بێ خه م ده بیت له وه ی که خوای گه وره لیّت تو په بیّت ، یا ن ئه و نیعمه تانه ت لی سه نیته وه ، ههروهه به رده وام نیعمه ته کانی به دوا ی یه کتر دا دیّت ، وه ک ئه وه ی که دوباره خوای گه وره دهفهرمویت : ﴿يَطَافُ عَلَيْهِمْ بِكَأْسٍ مِنْ مَعِينٍ (٤٥) يَبِضَاءَ لَذَّةٍ لِلشَّارِبِينَ (٤٦) لَا فِيهَا غَوْلٌ وَلَا هُمْ عَنْهَا يُتْرَفُونَ﴾ . الصافات: ٤٥-٤٧ واته : (بۆیان ئه هیتریت به کوپی پر له کانیوانه {خمر} واته شه راب ، که زۆر سپی یه و زۆر به تام و چێژه بۆ ئه و که سانه ی که ده ی خۆنه وه ، نه توشی ئازاریان ده کات و نه بێ عه قلیش ده بن و نه تووشی سه ره ئیشه ده بن .

به پیچه وانه ی عاره قی دنیا که ئه وانه ی ده یخۆنه وه لی ره دا جی ی خۆیه تی بلّیت ئه ی ئه وانه ی که له م دنیا دا مشروب (عاره ق) ده خۆنه وه ، ئایا ئه و مشرو به ی (خمر) ه به هه شت چاک تره خۆشتر نیه ؟! چیتان ده ست که وت له عاره ق خوار دنه وه ی دنیا ؟ سه ره تا که ی بێ ئاگا بو نتانه . وه کو وه کۆتاییه که شی ئازار و نه خۆشی بێ عه قل بوونه ! عه قل له ده ست ده دن و توشی ئازاری سک و سه ره ئیشه ده بن وه په نگێکی زۆر ناشرین و بۆنیکی زۆر ناخۆشیشی هه یه . که هه موو عه قلیکی ساغ لای ناشرین و قیزه و نه

براکه م : ئای چه ند خۆشه له و دانیشته نا بین ، دانیشتن و کۆپی ئه هلی به هه شت ، که پر ه له خۆشی و کامه رانی . ئه وه تا خزمه تکاره کانیان دیّت و ده پۆن بۆ لایان به هه موو شیوه کانی خوار دن و خوار دنه وه یه که وه کو خوای گه وره دهفهرمویت ﴿وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ وَلِدَانٌ مُخَلَّدُونَ إِذَا رَأَيْتَهُمْ حَسِبْتَهُمْ لُؤْلُؤًا مَنثورًا (١٩) وَإِذَا رَأَيْتَ ثَمَّ رَأَيْتَ نَعِيمًا وَمُلْكًا كَبِيرًا﴾ الإنسان: ١٩-٢٠ .

واته : کۆمه لگه منالکی گه نج که هه میشه له سه ره شیوه ی خۆیان ده مینه وه به چوار ده وریاندا له خزمه تکر دنیاندا ده سو رپینه وه که ده یان بی نی ده لی ی (لؤلؤن) له جوانی جل و به رگ و پوو که شیاندا **ابن عباس** - په زای خوا له خۆی و باوکی بیّت - دهفهرمویت ، (کاتیک که ئیماندار له سه ره جیگا که ی خۆیه تی چاوی به شتیکی بچوک ده که ویت له پی شه وه ده لیّت ئه وه (لؤلؤه) ! له کاتی که ئه وه ئه و مندا لانه خزمه تی به هه شت ده که ن .

خوشکه که م : پیغه مبه ره (ﷺ) دهفهرمویت : يأكل أهل الجنة فيها ويشربون ولا يتغوطون! ولا يمتخطون! ولا يبولون! ولكن طعامهم ذاك جشاء كرشح المسك ! يلهمون التسبيح والحمد كما تلهمون النفس . رواه مسلم .
واته : ئه هلی به هه شت ئه خۆن له به هه شتدا ، وه ئه خۆنه وه وه پی سیای نا که ن وه به لغمیا ن نا که ن وه میز نا که ن ، به لام خوار دنه که یان وه ک میسک وایه . سبحان الله ی خوائه که ن هه روه ک چۆن نه فسیان پێ ئه دریت .

ئینجا دواى ئەمانە نىعمەتێكى تر كە نىعمەتەكانى ترى پى تهواو دەكرێت بریتىه له وهى كە به خته وه رانى ناو به ههشت ده گەن به خیزانه كانیان كە حۆرى به ههشته ، ئینجا چى جۆره خیزانیکن ! له پیناوه ئەمانەدا گرنگترین مارەبیان بۆ دراوه وه پیاو چاكان له دنیادا پیشبرپکێیان له پیناویاندا کردووه ! وه له خوا ترسه کان پیشكه وتنیان له نیوان خۆیاندا بۆ ئەنجام داوه ، خواى گه وره ده فەرمویت : ﴿وَلَهُمْ فِيهَا أَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ وَهُمْ فِيهَا خَالِدُونَ﴾ البقرة: ۲۵ **فتاده** - په حمەتى خواى لیبیّت- ده فەرمویت (مُطَهَّرَةٌ) واتە پاکیانە له هه موو پاشه پۆیهك و بۆنیكى ناخۆش .

سه یرکه براکه م چۆن خواى گه وره له باسکردن و وه صفیاندا ده فەرمویت ﴿فِيهِنَّ قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ لَمْ يَمْطِئْنَّ مِنْ قَبْلُ وَلَا جَانٌّ (۵۶) فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (۵۷) كَأَنَّهُنَّ الْيَاقُوتُ وَالْمَرْجَانُ﴾ الرحمن: ۵۶-۵۸ . **ابن عباس** - په حمەتى خواى لیبیّت-

ده فەرمویت :واته (تهنها سه یرى هاوسه ره كانى خویان ده كەن و چاویان كه سى تر نابینیّت ! سویند به خواى گه وره نه ئەگه پین و نه ئەچنه دەر وه بۆ شوینیكى تر جگه لای هاوسه ره كه ی خوى ! .

ئەى ئەوانەى بى ئاگان له م نىعمەته ، وردببنه وه له وه صفه ی كە خواى گه وره له جوانى ئەو حۆریانەدا كە بۆ خۆشه وىسته كانى خوى ئاماده ی کردووه وه كوپیغه مبه ر (ﷺ) ده فەرمویت : " ولو أن امرأة من أهل الجنة اطلعت إلى أهل الأرض لأضاءت ما بينهما! ولما تته ريحاً! ولنصفها على رأسها خير من الدنيا وما فيها" رواه البخاري .

واته : (ئەگەر يه كێك له و حۆریانە بێنه سه ر زه وى ئەوا نیوان زه وى و ئاسمان پووناك ده كاته وه ، وه هه موو بۆنخۆش ده كړدو چەند تالێك له قزى سه رى جوانترو چاكتره له هه موو دوونیاو له وهى كە تێدايه) .

برای به پیرم : كه س هه يه چه زى له گه یشتن نه بیّت به و حۆریانە ؟ چونكه ئەوان ئاماده كراون بۆ ئەو مه به سته ! به لأم ئایا ده زانى مارەبى ئەو حۆریانە چەنده ؟ .

برام : مارەبیه كه زۆر گرانتەر له ئالتون و زیو ! مارەبیه كه له ده ست تۆدايه كه بیدهیت یان بیگریته وه و نه یدهیت ! .

برام ئەمه ش مارەبیه كه یه تى ﴿وَجَزَاهُمْ بِمَا صَبَرُوا جَنَّةً وَحَرِيرًا﴾ . الإنسان: ۱۲

واته :له ئەنجامى ئەو ئارامگرتنه ی له دنیادا ئارامیان گرت له سه ر حه رام و ئارامیان گرت له سه ر عیبادەت و نا په حەتى ، پاداشتمان دانه وه به به هه شت و به حه ریر .

فتاده - په حمەتى خواى لیبیّت- ده فەرمویت : (الصبر صبران: صبر على طاعة الله وصبر عن معصية الله) . واته : **ئارامگرتن ، دوو جۆره** ، ئارامگرتن له سه ر عیبادەت كردن و ، ئارامگرتن له سه ر ئەنجام نه دانى تاوانه كان) .

به راستى به خته وه ر كه سیكه كه له دنیاو قیامه تدا به هوى كرده وه چاك و جوانه كانیه وه به خته وه ر بیّت و زه ره ر مه ندیش كه سیكه كه به هوى كرده وه خراپه و ناشرینه كانیه وه توشى سزا ببیّت برام : ئای چەند جوانه دره خته كانى به هه شت ، وه چەند دلگیره سیبهره كانى ، وه چەند دیمه نیكى دلپفین و سه رنج پاكیشه ، وه كو خواى گه وره ده فەرمویت ﴿إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازاً (۳۱) حَدَائِقَ وَأَعْنَاباً﴾ . النبأ: ۳۱، ۳۲

واته : بۆ له خوا ترسه كان سه ركه وتنى گه وره هه يه ، كه باخ و میوه هاتى ناو به هه شته . وه پیغه مبه رى خۆشه وىست (ﷺ) ده فەرمویت : " ما في الجنة شجرة إلا وساقها من ذهب " رواه الترمذي، صحيح الجامع: ۵۶۴۷ .
واته : هه یچ دره ختیك نیه له به هه شتدا ئیلا قه ده كه ی له ئالتونه .

وه ههروه ها ههوالیکی ترمان ده داتی له باره ی درهخته کانی ناو بههشته وه و دهفه رمویت (إن فی الجنة شجرة یسیر الراكب فی ظلها مائة عام لا یقطعها! وافرؤوا إن شئتم ﴿وَوَظِلٌّ مَّمْدُودٌ﴾ الواقعة ۱۳۰) رواه البخاری و مسلم .

واته: له بههشتدا درهخت ههیه که که سیك بهسواری به سیبهره کهیدا بروات ماوهی سه د سال سیبهره کهی تهواو نابیت و نه توانیت نهو ئایه ته بخوینیت وه که دهفه رمویت ﴿وَوَظِلٌّ مَّمْدُودٌ﴾ واته سی بهره کانی دوورو دریزه .

وه بو لایه نی ته لاره کانی و ژوره کانی ناو بههشت به راستی له سه روی باسکردنه وهن له جوری بینا کردنیاندا و له جوانیاندا . خوی گه وه دهفه رمویت ﴿لَکِنِ الَّذِینَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ غُرَفٌ مِّنْ فَوْقِهَا غُرَفٌ مَّبْنِیَّةٌ تَجْرِی مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَعَدَ اللّٰهُ لَا یُخْلِفُ اللّٰهُ الْمِیْعَادَ﴾ . الزمر: ۲۰ .

واته: به لام بو نه وانه ی که له دنیادا له بهر خوا له هه رانه کان دوور که وتونه ته وه ته لاریان ههیه ژور له سه ر ژور دروست کراوه که به جوانترین شیوه پازینرا وه ته وه وه ژور به رزو جوانن وه پووبار به ژیریاندا ده پوات نه وه به لینی خویه خواش به لچینه کان پشتگوی ناخن .

وه خو شه ویستمان پیغه مبه ر (ﷺ) دهفه رمویت: "إن فی الجنة لغرفاً یری ظهورها من بطونها! و بطونها من ظهورها ! فقام إلیه أعرابی فقال: لمن هی یا نبی الله؟ قال: هی لمن أطاب الکلام، وأطعم الطعام، وأدام الصیام، وصلى الله باللیل والناس نیام" رواه الترمذی وأحمد، صحیح الجامع: ۲۱۱۹ .

واته: (له ناو بههشتدا کومه له ژوریک هه ن له ناوه وه و ده ره وه ی ده بینریت ، وه له ده ره وه و ناوه وه ی ده بینریت ، پیاو یکی ده شته کی هه لده ستیت پرسیار ده کات و ده لیت: نه ی نهو ژورانه بو کین؟ نه ی نیردراوی خوا ، نه ویش فه رموی: بو که سانیکن که قسه و گفتوگوی چاک بیت و خواردن بدات به که سانی هه ژار ، وه پوژوو گرتنی ژور بیت وه که سانیکن که شه و نوژیان کرد بیت بو خوی گه وه له کاتیکن که خه لکی خه وتوون .

برای موسلمانم: نای که چه ند دلخوشن نهو به خته وه رانه ی که بو خویان له ناو نهو ژورو کوشک و ته لارانه دا پیاسه ده که ن و هه موویان بهو نیعمه تانه ی که خوی گه وه پشته یه تی به سه ریاندا لهو په پی خو شیدان .

خوشکی به ریزم: بهینه پیش چای خوت که له دنیادا که له کوشک و ته لاریکی ژور جوان و به رزو پازاوه دا بیت ، که چوار دهوری گیرا بیت به باخچه ی جوان ! وه جوگی ئای پوون پاک به ژیر داره کاند به به رده وامی بروات ! وه بالنده و بولبول تیایدا بخوینیت وه ئاو هه وایه کی پاک و شه مالیکی هیمنی هه بیت ! وه نهو شه ماله به ره و پووت بیت و بوخوش بوو بیت به بونی گولاله ی بوخوش ! ئای لهو کاته دا تو چوون حاله تیکت نه بیت ؟ .

باوه ر ناکه م لهو خه یاله بیت ده ره وه وه گه ر ده ستیک بکیشتیت به سه ر شانتا و داتچله کی نیت .

ئینجا براکه م: نه گه نه وه خوشیه کی دنیا بیت که مانه وه ی یه کجاری بو نیه ، نه ی نه بیت نهو خوشی و دیمه نانه ی که خوی گه وه به لینی بو داوه چوون بیت ؟ که وه کو له سه ر زمانی نیردراوه که ی (ﷺ) دهفه رمویت: " ما لاعین رأی! ولا أذن سمعت! ولا خطر علی قلب بشر" رواه البخاری و مسلم .

واته: بههشتیکم بو به نده کانم ئاماده کردوه که نه ههچ چاو یکن بینویتی و نه ههچ گو ییه ک بیستویه تی و وه به خه یالی دلی ههچ که سیکنده هاتوه !! نای به راستی نه وانه چه ند به خته وه رن که له پیزی نه وانه که ده چنه نهو بههشته وه که نه ویه برده وه ی یه کجاری که پازی بوونی خوی گه وره یه لی یان ، خوی گه وه داوات لی ده که یه ن که ناوی ئیمه ش نوسرا بیت لهو ناوانانه ی که ده چنه نهو بههشته وه .

برای مسلمانان : با سهرنجمان بدهینه ئه و پووبارانیه که هه میسه که خوی گه وره باسی به هه شتی کرد بیئت باسی پووباره کانی ناویشی کردووه . وهك ده فهرمویت : ﴿مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ فِيهَا أَنْهَارٌ مِنْ مَّاءٍ غَيْرِ آسِنٍ وَأَنْهَارٌ مِنْ لَبَنٍ لَمْ يَتَغَيَّرَ طَعْمُهُ وَأَنْهَارٌ مِنْ خَمْرٍ لَذَّةٍ لِلشَّارِبِينَ وَأَنْهَارٌ مِنْ عَسَلٍ مُصَفًّى وَلَهُمْ فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَمَغْفِرَةٌ مِّن رَّبِّهِمْ﴾ .

برام ئه و پووبارانیه وهكو ئه و پووبارانیه دوونیا بن ، به لكو به جوریک هه لده قولن كه چۆن ئاره زوو چه زی پی بکات له ئاوکی پاک و جوان ، وه پووباری شیری زۆر خووش و به تام ، وه پووباری عارهق ، به لام نهك وهك عارهقی دنیا كه عهقل لاببات ، وه پووباری ههنگوین ! به لام وهكو ههنگوینی دنیا نیه ! ﴿عَسَلٍ مُّصَفًّى﴾ واته ههنگوینیك به بی خهوش و خلته ! واته ئه و نیعمه تانهی كه له به هه شتدا ههیه تهنها ناوه کانیان وهكو ناوی نیعمه ته کانی دونیا وایه به لام له تام ه له زه تیاندای ئیجگار له یهك جیاوازن .

برام : جی ی سهر سوپمانه كه پووباره کانی ناو به هه شت به ناو دۆل و جوگه دا ناروات !

به لكو هه به سهر زه وییه کی ریکدا ده پوات ، وهكو پرسیار کراوه له **ابن عباس** - په زای خوا له خوی و باوکی - له سهر پووباره کانی به هه شت كه ئایا به ناو دۆله کاندای ده پوات فهرمووی : نه خیر به سهر زه وییه کی ریکدا ده پوات !

جی ی خویه تی به یه كه وه بلین سوپاس بۆ ئه و خوییه کی كه هه موو شتیکی به چاکی دروست کردووه ، وه تواناو قودره تی زۆر له وه زیاتره كه باسی بکریت ، چونكه هه ر شتیکی ویست لی بیئت تهنها به فهرمویت ببه یه کسه ر ده بیئت !

خوشکی به ریزم : نیعمه تیکی زۆر گه وره ماوه باسی بکهین بۆ ئه و كه سانه ی ئیشی بۆ ده کهن وه به هیوای ئه وهن كه زوو پی ی بگهن ، ئه وهش چاکترین و خوشتترین نیعمه تی ناو نیعمه ته کانه وه ئاواتی هه ره گه وره ی ئیمانداریکه ، وه هه ر كه به م نیعمه ته ده گهن هه موو نیعمه ته کانی تریان بیر ده چیته وه چونكه نیعمه ت له وه خوشتتر نیه له به هه شتدا ! ئه وهش **بینینی خوی گه وره یه** (جل جلاله) . ئای ئه و پۆژه چه ند خووش ده بیئت ، كه بانگ كه ریک بانگ ده کات ئه ی موسلمانانی ناو به هه شت ئیوه له گه ل خوی گه وره دا په یمانیکتان هه یه خوی گه وره ئه یه ویئت ئه و په یمانه تان بۆ جی به جی به بکات ، ئه وانیش ده لین : ئه و په یمانه چیه ؟ ! ئه ی ئه وه نیه ته رازووی کرده وه چاکه کانی بۆ قورس کردین ، وه روو سپی کردین ، وه به په حمه تی خوی به هه شتی پی به خشیوین ، وه له ئاگری دۆزه خ به دووری گرتوین ، ئینجا ، ئه فهرمویت په رده لا ئه چیئت ! ئینجا هه موو سهیری خوی گه وره ده کهن ! سویند به خوی گه وره هه یه نیعمه تیکیان نه دراوه تی كه له لایان خووشه ویستر بیئت له بینینی خوی گه وره . رواه مسلم والترمذی وابن ماجه .

وه له پریوایه تی موسلم دا - په حمه تی خوی لیبیئت - ئه فهرمویت ئینجا ئه م ئایه ته ی خوینده وه كه ده فهرمویت ﴿لَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَى وَزِيَادَةٌ﴾ وه له ابن عباس وه - په زای خوی لیبیئت - ها تووه ده فهرمویت (الحُسْنَى) به هه شته ، (زِيَادَةٌ) بینینی پووی پیروزی خوی گه وره یه ، ئای چه ند به خته وه رن ئه و پووانه ی كه سه رکه وتنی بینینی خوی گه وره به ده ست ده هینن ئیتر زیاتر گه شترو جوانتر ده بن ! ﴿وَجُودٌ يَوْمَئِذٍ نَّاصِرَةٌ * إِلَىٰ رَبِّهَا نَاظِرَةٌ﴾ القيامة (۲۲-۲۳)

برای ئیماندارم : ئه وه به هه شته كه نه م توانی به جوانی بۆت باسبکه م چونكه هه ر چه ند باس بکریت ناتوانم هه موو ورده کاریه کانی ئاشکرا بکهین .

خوشکی به پێزم : ئایا هیچ پۆژیک له خۆت پرسێوه ! ئایا مارهیی به ههشت چیه ؟! چونکه هه موومان ئه زانین که ماره ییه که ی ئالتون و زیو نیه ! وه ته نانه ته هه موو دونیاش مولکی تۆبیت به هه موو ئه و شتانه شی که تیدا هه یه بیه خشیت بۆ به ده ست هی نانی به هه شت لیت قبول ناکریت ! .

برای خوشه وویستم : نرخه ی به هه شت ، به رده وام بوونی هه میشه ییه له سه ر کرده وه چاکه کان ، وه تیشوو زیاکردنی ریگای دوورو دریزه به عیبادته کان ، وه خۆ به دوور گرتنه له کرده وه خراپه کان ، وه نیه ت بۆ خوا بوونه له یه کتا په رستی و کرده وه به ئه نجام گه یاندندا پێگای بۆ گه یشتن به به هه شته .

خوشکی موسلمانم : هه نگاوه کانت به ره و مزگه وت پۆیشتن و گه رانه وت پێگایه بۆ به هه شت . وه سور بونت له سه ر فیڕ بوونی زانیاری به سوود و ئاماده بونت له کوپی یادکردنی خوای گه ورده دا پێگایه بۆ به هه شت . هه روه ها خویندنه وه ی ئایه ته کانی قورئانی پیرۆز له شه و پۆژدا پێگایه بۆ به هه شت .

وه چاک بوون له گه ل دایک و باوکدا به ته نگه وه هاتنیان و هه ولدان بۆ به خته وه ریان و پازی کردنیان پێگایه بۆ به هه شت .

برام ، پوو خوشی له گه ل برای موسلماندا و نه رم بوون له گه لیدا وه دلخۆش کردنی به وته ی جوان و شیرین پێگایه بۆ به هه شت .

هه روه ها چاک بوون له گه ل بێ ده سه لات و هه ژاره کاند و به هوێ چاکه کردن و یارمه تیدانیان له گه لئاندا فرمیسک و خه فه تیان لابه ریت پێگایه کی تره بۆ به هه شت . برام : مال و سه روه ت له پاشه پۆژدا ، یان ئه بیته به په حمه ت و خیر بۆ خاوه نه که ی یان ئه بیته به ئازار و نارپه حه تی و په شیمانی ، جا له به ره ئه وه زه کات دانت و به خشین لی ی پێگایه بۆ به هه شت .

برا به پێزه کهم : په یوه ست بوونت به کرداره جوانه کان وه ک بلاوکردنه وه ی خوشه وویستی له نیوان خزم و کهس و کارو هاوپی و دراوسی کانتا پێگایه بۆ به هه شت .

هه روه ها به پۆژ له کاسپیدا پاستگۆ بیت له کرپن و فروشتندا وه ئاگا بوونت له مالی حه لال په یدا کردن وه به شه ویش هه ستانت بۆ شه و نوێژ له تاریکی شه ودا که کاتیکی خه لک خه وتتوه چه ند پکاتیکی نوێژ کردن بۆ خوای گه وره و خویندنی چه ند ئایه تیکی له قورئانه که ی پێگایه بۆ به هه شت .

برام : خوشه وویستیت بۆ پیغه مبه ری خواو به رده وام بوون و سوور بونت له سه ر جی به جی کردنی سونه ته کانی ، وه دوورکه وتنه وه له بیدعه و زیاده کان به ناوی دینه وه پێگایه بۆ به هه شت هه روه ک خوای گه وره ده فه رمویت ﴿قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ﴾ واته : پییان بلی ئه گه ر ئیوه خوای گه وره تان خوش ده ویت ئه وا شوینی من بکه ون واته سونه ته کانی ئه وا خوای گه وره ش ئیوه ی خوش ده ویت .

برای موسلمانم : ئه وه به هه شته که کالایه کی زۆر گران به هایه ، خوای گه وره ئاماده ی کردوه بۆ ئه و که سانه ی که نرخه که یان پی یه ، وه برام زانیت که نرخه که ی چیه ئیتر هه ولت ئه وه بیت که به یانی واته قیامه ت نه چیته لای خوای گه وره و نرخه ی به هه شته که ی پێ نه بیت . ئه و کاته په شیمان ببیته وه ، که ئه و پۆژه کرده وه سودی هه یه نه ک په شیمان بوونه وه . ﴿وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَتُنذِرَ أُمَّ الْقُرَى وَمَنْ حَوْلَهَا وَتُنذِرَ يَوْمَ الْجَمْعِ لَا رَيْبَ فِيهِ فَرِيقٌ فِي الْجَنَّةِ وَفَرِيقٌ فِي السَّعِيرِ﴾ . الشوری : ٧ واته : ئابه وشێوه یه قورئانیکی عه ره بیمان نارده ویت بۆ ئه و که خه لکی مه که ی

ئى ئاگاداربكەيتەو وە ئاگادارى خەلك بکەيت سەبارەت بە قىامت کە گومانى تىانيە، کۆمەلىك بۆ بەھەشت و کۆمەلىك بۆ دۆزەخ.

برای شیرینم : پیش ئەوئى ئەم چەند لاپەرەيە کۆبکەمەو وەداوا لە خواى گەورە دەکەم کە مەلائىکەتەکانى سەر شانمان لاپەرەيى کردەوهمانى من و ئىوئەش لەسەر کۆتايىن کردەوهمەکی چاک و جوان کۆبکاتەو وە .
وە خواى گەورە بۆمان بکاتە موژدەيەك لە قىامتدا کە پاداشتەکەمان ئەو بەھەشتە نەبراوە بىت کە ھەندىکمان ئى
ى باس کرد .

=====

مالپەرە بەھەشت

www.ba8.org

لە دوعای خیربى بەشمان مەکەن